

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2009 SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası sekreteryasında düzenlenen TMMOB Sanayi Kongrelerinin on yedinci "Dünya Ekonomik Krizi ve Türkiye Sanayinin Yeniden Yapılanması Planlamada Model Önerileri, İstihdam Öncelikli Bölgesel Refah ve Kalkınma" temasıyla 11-12 Aralık 2009 tarihlerinde Ankara'da Milli Kütüphane Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir.

TMMOB Sanayi Kongresi 2009'a iki gün boyunca kayıtlı 650 delege katılmış, internet üzerinden ise toplam 4.828 kişi kongreyi canlı olarak izleme imkânı bulmuştur.

Çerçeve Sunum ile dünyada ve ülkemizde yaşanan ekonomik kriz ve sanayileşme olgusunun ele alındığı açılış oturumunun arkasından; "Kriz Sürecinde Dünya Ekonomisi ve Yeni Eğilimler, Krizde Türkiye Sanayinin Durumu ve Geleceği I. ve II., Alan Çalışmalarına Yönelik Panel ve Özel Oturumlar, Planlama Olgusu ve Türkiye Sanayinin Öyküsü," ana başlıkları altında dokuz sunum yapılmış, son olarak da kongre değerlendirmesine ilişkin bir "Tartışma ve Öneriler" forumu düzenlenmiştir.

Makina Mühendisleri Odası kongremize iki araştırma raporu sunmuştur. Bunlardan biri "Türkiye Sanayinde Öncelikli Sektörler ve Bölgesel Kalkınma Yaklaşımı", diğeri de "Türkiye'de Kalkınma ve İstihdam Odaklı Sanayileşme İçin Planlama Önerileri" başlıklıdır.

Raporların ilki; imalat sanayinin öncelikli alt sektörlerin durumunu, planlı dönemler ve sonrasını ulusal, bölgesel ve sektörel düzeyde değerlendirmiş ve bölgesel kalkınma yaklaşımlarını incelemiştir. İkinci rapor; Türkiye'de geniş halk kitlelerine refah sağlayacak kalkınma kavramına planlı ekonomi ve istihdam odaklı sanayileşme açısından bir yaklaşım getirmeyi ve bu yaklaşımı gerçekleştirmek için uygulanması gerekli planlama politikaları için öneriler sunmayı amaçlamıştır.

Bütün bu oturumlarda sunulan bildiriler ve yapılan konuşmalar ile forumda dile getirilen görüşlerden hareketle hazırlanan aşağıdaki Sonuç Bildirgesi kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır.

Kongremiz; dünya ve ülkemizi sarsan büyük kriz ortamında ve bu krizin ekonomik ve sosyal yaşamda açtığı derin tahribatların pazar ekonomisinin tahtını salladığı bir dönemde düzenlenmiştir. Her ne kadar kapitalizmin sınırsız kâr ve emperyalist siyasal egemenlik

çabası sürecektir ise de, görülmesi gereken gerçek, yalnızca neoliberal modelin değil, onu da içerir biçimde, 300 yıllık bir modelin iflasının yaşanmakta olduğudur.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin krizden çıkışı için harcadığı 12 trilyon doları bulan kurtarma paketleriyle bile aşılamayan bu krizle, yolsuzluk, rüşvet, borsa ve tahvil piyasasındaki oyunlar ile dev tekellerin yönetim kadrolarının hiç ettiği milyarlarca dolar ilk kez tüm açıklığıyla gözler önüne serilmiştir. Kapitalizm ve neoliberal politikalar bu kez tekrar ve daha kökten bir şekilde sorgulanmaya başlanmış, gelir dağılımının dünya ölçeğinde yarattığı uçurum, yoksulluğun boyutu ve işsizlik sorunu ile gündemin ilk sıralarına oturmuştur.

Bu bunalım, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde özellikle sanayi sektörünü etkilemiş, üretim ve iç piyasalarda talep düşmüş, iç ve dış ticaret hacmi daralmış, işsizlik oranları büyümüş ve istihdam hacmi olabildiğince küçülmüştür. Daha düne kadar "tüketim kalıpları" ve "tüketim düzeyi" sürekli sorgulanırken, bu koşullarda "başka bir dünya" oluşturma düşüncesi, "ütopya" olmaktan çıkıp, kitlelerin zihnine yerleşmeye başlamıştır.

Kriz süreci ve sonrasında, başarılabilen ülkelerde, ekonominin tüm sektörleri yeniden planlanacak, yeni paradigmalara ve yaklaşımlara oluşacaktır. Kongremiz, Türkiye açısından böylesi bir misyonu somutlamak sorumluluğunu üstlenmiştir. Önceki kongrelerimizde bu bağlamda ülkemiz sanayi ve ekonomisinin eşitsiz, kırılmalı ve kriz üretici yapısına defalarca dikkat çekilmiş, 2007 kongremizin ana teması bu nedenle, "Geçmişten Geleceğe Sanayileşme, Planlama ve Kalkınma, Türkiye İçin Model Önerileri" olarak belirlenmiştir.

2009 kongresi de bu temanın devamı niteliğinde, "Dünya Ekonomik Krizi ve Türkiye Sanayinin Yeniden Yapılanması" başlığı altında örgütlenmiştir.

2008 Ekim'inde patlak veren kriz üzerine 28 Şubat 2009 tarihinde, "Sanayi Kongresi 2009'a Doğru, Kriz ve Sanayi Sektörlerinin Durumu Sempozyumu" bu kapsamda düzenlenmiştir.

Otomotiv, metal, makina imalat, tekstil, enerji, kimya, elektrik-elektronik, tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörlerinin temsilcilerinin katılımıyla düzenlenen bu sempozyumda, yaşadığımız sorunların, üretim ve yatırımı dışlayan, yerli kaynak kullanımını reddeden,

üretim ve ihracatı ithalata bağımlı kılan, yüksek cari açık, yüksek dış borç ve sıcak para politikalarına dayalı, o pek övünülen "büyüme"yi döviz kuru ve finans hareketleri ile sağlayan ekonomi politikalarından kaynaklandığı bir kez daha teyit edilmiştir.

Sempozyumda saptanan sorunlarla birlikte Makina Mühendisleri Odası, toplam 22 alt sektörün gösterge ve performanslarını irdelemiş ve bu değerlendirmeleri sektörel, bölgesel ve ulusal planlama, kalkınma süreçlerine bağlayan iki ayrı rapor halinde Kongreye taşımıştır.

Sanayimiz onlarca yıl iktidarlara, dünya ve ülke konjonktürüne, IMF, Dünya Bankası, Gümrük Birliği, Avrupa Birliği, Dünya Ticaret Örgütü tarafından belirlenen politikalara bağlı olarak önemli dalgalanma ve krizlerin içinden geçmiştir. 1974 - 2008 arası yaşanan sekiz adet kriz ve sürekli aşağı doğru dalgalanma üreten yapı, bu bağlamda değerlendirilmelidir.

1960 -1980 yıllarını kapsayan ithal ikameci sanayileşme döneminde planlama/kalkınma bütünlüğü oluşturulmaya çalışılırken, sanayinin teşviki, korunması, finansmanı, kalkınma hızı ve istihdam parametreleri başat konumda olmuştur. Gümrük muafiyeti, yatırım indirimi, orta vadeli kredi verilmesi, imar kolaylıklarına yönelik teşvikler v.b. söz konusu olmuştur.

Ancak daha sonra kalkınma ve merkezi planlama parametrelerinin adım adım yok edildiği bir süreç de yaşanmıştır. 24 Ocak 1980 kararları ve 1980 askeri darbesi ile başlayan bu dönemde sübvansiyonlar büyük ölçüde kaldırılmış, KİT yatırımları durdurulmuş, büyük ölçekli sanayi kuruluşları özelleştirilmiş, sabit sermaye yatırımlarında gerileme yaşanmış, Gümrük Birliği hedefleri doğrultusunda tüm sektörlerde korumacılık asgariye indirilmiş, Türkiye sanayisi eşitsiz koşullarda küresel rekabete açılmıştır.

Bu süreçte öz kaynaklardan çok ithal kaynaklar girdi olarak kullanılmış, küresel güçlerin dayattığı iş bölümü ile fason üretim ve taşeronlaşma egemen kılınmış, kaynak tahsisini sadece iç ve dış piyasalara ve borçlanmaya havale eden bir sanayi modeline geçilmiştir.

Ara malı ve yatırım malları üretiminde ve teknolojiye dışa bağımlılığı esas alan bu modelle sanayi KOBİ'leşmeye yönlendirilmiş; işgücü sömürsü ucuz işgücü kullanımıyla yoğunlaşmış; düşük maliyet, düşük

katma değer ve düşük teknoloji üretim ve ihracat yapısallaşmış ve ihracat girdileri ile ithalata bağımlı kılınmıştır. Bu politikaya bir "sanayi politikası" demek belki olanaklıdır ama burada orta ve uzun vadeli "sanayileşme stratejisi" unsurları bulunmadığını özellikle belirtmek gerekmektedir. Tam tersine ülkemiz sanayi tesisleri özelleştirilmiş, temel göstergelerde durma ve gerileme yaşanmıştır.

Belirli bir refah seviyesinin tutturulması, sektörel önceliklerin başarıyla gerçekleştirilmesi, bölgesel dengesizliklerin giderilmesi, işsizlik sorununun çözülmesi gibi temel hedefler bir tarafa bırakılmıştır. Nitekim bugün sanayi sektörü, hizmet ve tarımdan sonra gelmekte ve yıllardır sanayi istihdamı % 20'yi ancak bulmaktadır.

Ülke politikalarında sanayinin ikinci plana itilerek hizmet ve finans sektörlerinin desteklenmesi sonucu imalat sanayi yatırımlarının toplam yatırımlar içerisindeki payında ciddi düşüşler olmuş, bu pay 1980 yılında yüzde 28,5 düzeyindeyken günümüzde yüzde 14'lere kadar gerilemiştir. Aynı dönemde sanayide yatırım yoğunluğunda yüzde 32 düzeyinden yüzde 10'lar seviyesine varan bir düşüş söz konusudur. Bir başka ifadeyle artık sanayici bile sanayiden elde ettiği geliri daha fazla rant getiren alanlarda değerlendirmektedir.

Diğer yandan acı bir gerçeğimiz de on yıllardır uygulanan yanlış politikalar sonucunda bölgeler arası eşitsiz gelişme açısının çok büyümüş olmasıdır. 2008'de Marmara ve Ege Bölgeleri sanayi katma değerinin yüzde 75'ini yaratırken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri yalnızca yüzde 2,5 ile yetinmek zorunda kalmıştır. Gerçekte bir bölgesel planlama ve bölgesel kalkınma politikası yoktur. Konu Bölge Kalkınma Ajansları üzerinden uluslararası sermayenin güdümüne havale edilmiştir. Bugünkü bölgesel ekonomik, politik ve sosyal tablonun bu gerçeklerle doğrudan ilişkisi bulunmaktadır.

Söz konusu politikaların biriktirdiği olumsuzluklar, özellikle 2001 krizi ve içinde bulunduğumuz büyük krizde iyice yüzeye çıkmış, dünya ölçeğindeki krizden en olumsuz etkilenen ülkelerin başında yer almamıza yol açmıştır. Krizle birlikte birçok işyeri kapanmış, sadece son bir yıl içinde bir buçuk milyon kişi işsiz kalmıştır. Sanayide işten çıkarılanların 750 bini bulduğu, toplam sanayi istihdamına göre bu oranın yüzde 18'e ulaştığı görülmektedir.

TMMOB VE MMO MERKEZİNDEN

Sanayide son bir yıllık üretim daralması yüzde 20'yi bulmaktadır. Bazı alt sektörlerde küçülme oranı yüzde 40-45 seviyesindedir. İhracat düşüşü son bir yıl içinde yüzde 30'a yaklaşmıştır. İthalat girdi oranı yüksek olan alt sektörlerde sorun daha da büyüktür. Fason üretime dayalı, ithalatla büyüyen ihracat modeli can çekilmektedir.

Dünyada kriz ile birlikte sosyal adaletçi programlara ve kamusal desteklere dair inanç ve yönelim artarken, ülkemizde krizin asli sorumlusu olan serbestleştirme politikalarında ısrarcı olunmakta, yeni zamlar, vergi artışları ve özelleştirmeler tek çözüm olarak dayatılmaktadır.

Sonuçlar ve Öneriler

Ülke sanayi üretiminde gerçekte olması gereken istihdam odaklı, kalkınma ve refahı amaçlayan politikalar nerdeyse bütünüyle terkedilmiş, ülke dış borç ve ithal girdi ağırlıklı ihracata ve dengesiz büyümeye dayalı ekonomik anlayışa teslim edilmiştir. Ülkeye gelen yabancı ve doğrudan sermaye yatırımları özelleştirmeye, finansman ve sigortacılık sektörlerine yönelmiş, böylece imalat sanayinin yeni yatırımlarına herhangi bir kaynak ayrılmamıştır. İç pazar, ithal malları lehine genişletilmiş ve dışa bağımlılık perçinlenmiştir. Dokuzuncu Kalkınma Planı, plansız döneme geçişin simgesi olup, AB'ye entegrasyon süreciyle sanayinin taşeronlaşmasının bir belgesi niteliğindedir. Plan yapamayan Türkiye başkalarının planına teslim olmuştur. Bir başka anlamda küresel ekonominin insafına bırakılmıştır.

AR-GE ve inovasyon sürekli gündemde olmasına karşın AR-GE'nin GSMH içindeki payı % 0,8'i aşamamış, ayrıca çıkarılan yasa taslağı ile yabancı yatırımcıların AR-GE merkezlerine teşvik verilmesi sağlanmıştır. Bölgeler arası dengeyi kuracak ve gelir dağılımını adil bir biçimde kalkınmada öncelikli yörelere yayacak politikalar oluşturulmadığından, işsizlik ve yoksulluk sorunu öncelikli sorunların başında yer almaya devam etmektedir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınma birbirinden ayrılmaz bir üçlüdür. Bu kavramlar yalnızca sanayideki teknolojik gelişmeler veya üretim sürecinde gösterge ve katmadeger artışları ile tanımlanamaz. Sanayileşme ve kalkınmayı "toplumsal kalkınma" anlayışı içinde, planlı bir yaklaşımla, tarım, çevre, enerji, bilim, teknoloji, istihdam, sağlık, eğitim, gelir, bölüşüm ve

tüm diğer alanlara yönelik politikalarla bir bütünlük içinde tanımlamak gerekmektedir.

- Türkiye küresel güçlerin ülkemize biçmiş olduğu fason üretime yönelik taşeronlaşmış sanayi işletmelerinden oluşmuş bir yapılanmayı kabul edecek midir? Yoksa Türkiye sanayi yapısını yeni bir modele göre, sanayileşme ve toplumsal kalkınma hedeflerine yönelik bir biçimde mi oluşturacaktır? MMO tarafından kongreye sunulan alan araştırmalarından görüldüğü üzere ülkedeki uygulamalar, fason imalat sanayi içinde özgün ürün geliştirilmesini önlemekte ve dışa bağımlılığı artırmaktadır. Türkiye geçmiş deneyimlerden gerekli dersleri çıkaracak ipuçlarını yakalamak zorundadır.

- Ülkemizin kaynakları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, Türkiye küresel rekabette yer alabilecek potansiyellere sahiptir. Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulandığında, durum değişecektir. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimler yapılabilecek, ülkenin doğal kaynakları daha iyi değerlendirilebilecek, işgücünün niteliğini arttırarak ve istihdam odaklı yüksek katma değerli öncelikli sektörleri destekleyen, bölgesel farklılıkları azaltan, dengeli bir sanayi yapısına ulaşılabilecektir. Planlama, sanayileşme ve kalkınmada toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bunu gerçekleştirmek olanaklıdır.

- Ülke ekonomisini dışa bağımlı ve kırılgan hale getiren, tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanuncaya kadar, Gümrük Birliği anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır. AB ile üyelik müzakere süreçlerinde siyasi ödünler verilmesi istenen ve Türkiye'nin iç politikasına müdahale eden üye tavırları reddedilerek, müktesebat değişikliklerinin tüm sektörler ve meslek örgütleri nezdinde tartışmaya açılarak ülke çıkarlarına yönelik politikalar oluşturulmalıdır.

- Bugün her şeyden önce ülke ekonomisi ve sanayinin planlaması zorunlu hale gelmiştir. Bu planlama, kamu yararına çalışanların gelir dağılımını düzeltecek, işsizliği ortadan kaldıracak, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak, refahı kitlesel olarak yayacak ilke ve araçları kapsamaktadır. Burada yatırımlara ağırlık verilmelidir.

TMMOB VE MMO MERKEZİNDEN

- Planlama ve Kalkınma odaklı çalışmalar, üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir.

- MMO'nun gerçekleştirdiği alan araştırmalarının temel paradigmatları doğrultusunda, ilgili tüm kurul ve kuruluşlar ile bilim insanları, iktisatçılar, sosyal bilimciler, mühendisler ve sorunun içinde olan meslek grupları bir tartışma ve öneriler platformunda bir araya getirilmelidir.

- Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur. Bunun için öncelikle bir sanayi envanteri çıkarılmalı, sistematik bir veri tabanı kurularak sürekli güncelleştirilmelidir.

- Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin önemli bir planlama ögesi olarak değerlendirilmesi, kamu yararı ön plana alınarak benimsenmelidir.

- MMO'nun alan araştırmasında belirtilen istihdamın yapısal özellikleri, iş gücüne katılım oranlarının %44'lere düştüğünü, sanayide işsizlik oranının %18'lere yükseldiğini ortaya koymaktadır. İş gücüne katılım oranı OECD ortalamasına (%60) çıkarılmalı, %24 olan kadın istihdamı mutlaka artırılmalıdır. Kırsal göçün önlenmesi için bölgesel eşitsizlikleri giderecek biçimde öncelikli sektörler ağırlık veren, istihdam odaklı yatırımlar Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgelerine ağırlık verilerek yapılmalıdır.

- Bölgesel kalkınma planları tüm sektörlerde yapılacak yatırımlarla, istihdamı bölgelerde sağlayan bir ağırlıkla yapılmalı, orta vadeli planlamada 1,5 milyon kişiye iş olanağı sağlayacak 300 milyar TL'lik yatırım gerçekleştirilmelidir.

- İş gücünün niteliğini yükseltecek meslek okulları, kursları seminer ve programları ile öncelikle kamunun ağırlığı olan yatırımlar gerçekleştirilmelidir. Bölgelerin doğal kaynakları, tarım ürünleri ve insan yapısı esas alınarak bölge planlaması yapılmalıdır.

- Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde öncelikle yerel kaynakları dayanan, ithal girdisi düşük, istihdam odaklı KOBİ niteliğindeki firmalara teşvik ve destekler öncelikli olarak sağlanmalıdır. Her türlü kayıt dışı ekonomik faaliyetin denetim altına alınması, çocuk işgücünün çalıştırılmasının önlenmesi, kadınların

ekonomik ve sosyal yaşama katılmasını sağlayacak projelerin gerçekleştirilmesi zorunludur.

- Yukarıdaki tespit ve öneriler kamu yararına planlama, kalkınma ve istihdam odaklı gelişmelerin gerçekleşebilmesi demokrasinin tüm ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, insan hakları ve özgürlüklerinin tam anlamıyla uygulandığı, toplumun tüm kesimlerinin bir arada barış içinde yaşadığı bir ortamın oluşturulması ile sağlanabilir. Demokrasi ile kalkınma birbirini reddeden değil, birbirini tamamlayan ve geliştiren durumlar olarak görülmelidir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınmada halkçı, toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bu adımları gerçekleştirmek olanaklıdır. Bizler, üretmek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede yaşamak istiyor ve bunun olanaklı olduğunu biliyoruz.

Hatay İl Temsilciliğimiz Teknik Görevlisi Riyad ÖNAL'ın Baran adında oğlu oldu.

Arkadaşımızı ve eşini tebrik ediyor, gözünüz aydın diyoruz.

Şubemiz Teknik Görevlisi Ataol Torun ÖZTORUN'un kızı oldu.

Ata - Özgür çiftini tebrik ediyor, Kızları "EYLÜL" e "hoşgeldin" diyoruz...

TÜRKİYE SÜREKLİ ZAM REJİMİNE GİRDİ: BÜTÇENİN KARA DELİKLERİ HALKA FATURA EDİLECEK!

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi üzerine yazılı bir açıklama yaparak, yılbaşından itibaren 2009 yılı bütçe açığının ve 2010 bütçesinin kara deliklerinin halka fatura edileceğine dikkat çekti.

2010 Bütçesi, genel gerekçesinde belirtilen "Makroekonomik istikrar, sürdürülebilir kalkınma, dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak, kamu harcamalarının kalitesinin artırılması, halkımızın hayat standardının yükseltilmesi, eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli, büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar" yapma özelliklerinden yoksundur. Kamu çalışanlarının maaşlarına yalnızca yüzde 5 artış öngörülen 2010 bütçesinin temel parametreleri; çalışanlar, sanayi ve ülkemiz çıkarlarının aleyhine bir içerikle belirlenmiştir.

Bilindiği gibi 2009 bütçesinin genel gerekçesinde de benzer belirlemeler yer almış; ama bütçe açığı bu söylemlere karşın rekor düzeye ulaşmış, uygulamalar tersi bir yönde gerçekleşmiştir.

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na göre, toplam bütçe harcamaları 286,9 milyar TL, gelirler de 236,7 milyar TL olarak belirlenmiştir. 50,1 milyar TL ile yüzde 23,61 oranında açık öngörülen bütçenin en önemli gideri, son yılların aşırı borçlanmasından kaynaklanan ve 58,8 milyar TL ile bütçenin yüzde 27,67'sine tekabül eden faiz ödemeleridir. 2010 dış ticaret açığı ise 45,5 milyar dolar olarak öngörülmüştür.

Fatura Halka Ödettirilecek

Bütçe açığı, dış ticaret açığı, faizi giderlerinin yüksekliği, üretimdeki gerilemeye tekabül eden ihracat ve ithalattaki reel gerileme, kriz ve ekonomideki durgunluk koşulları hükümet tarafından yatırımcı bir politikayla karşılanmamış, esasen vergi gelirlerinde artışa yönelinmiştir. 2010 bütçe giderlerinde yüzde 7,6 gelirlerinde ise yüzde 18,2 oranında artış öngörülmüştür. Bu artış zamlar yoluyla tamamen halka fatura edilecektir.

TL olarak öngörüldüğü bütçede 13 milyonu aşkın çalışandan alınacak 42,9 milyar TL gelir vergisi, 2009'a göre yüzde 10

artış ile yine en yüksek bütçe gelirini oluşturmaktadır. Özelleştirmeler nedeniyle sürekli düşürülen kurumlar vergisi ise ancak 20 milyar TL'yi bulmaktadır. Gelir vergisi, kurumlar vergisi ve 4,5 milyar TL mülkiyet üzerinden alınan vergilerin toplamı yüzde 31,8'e tekabül etmektedir.

TMMOB VE MMO MERKEZİNDEN

Fakat yalnızca KDV (37,8 milyar TL) ile ÖTV (54,7 milyar TL) gelirleri, doğrudan vergileri aşarak yüzde 43,5'e ulaşmaktadır. Dolaylı vergilerin toplamı ise 68,2 ile çok yüksek bir düzeydedir.

2010'da KDV artış oranı yüzde 19, ÖTV artış oranı yüzde 31,6 olarak gerçekleşecektir. ÖTV KDV artışları 2011'de 99,8 milyara, 2012'de 108 milyar TL'ye çıkararak sürecektir. Kısacası önümüzdeki üç yıl boyunca petrol ve doğal gaz ürünleri, motorlu taşıt araçları, alkollü içkiler, tütün mamulleri, kolalı gazozlar, dayanıklı tüketim malları ve diğer mallar, banka ve sigorta muameleleri, şans oyunları ve özel iletişim vergisinde sürekli zam yoluyla artışlar yaşanacaktır. Bu sürekli zam rejimi anlamına gelmektedir.

Yalnızca 2010'da yaşamın her alanına uzanan petrol ve doğal gaz ürünlerine yapılacak zam oranı yüzde 26,2, tütün mamullerine ise yüzde 41,5'tir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 9,8, Sağlık Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 4,8 ile yerinde saydığı; KOBİ'leri Destekleme ve Geliştirme İdaresi Başkanlığına 360 milyon TL, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na 59 milyon TL, EİEİ'ye 49 milyon TL gibi düşük miktarların ayrıldığı bütçede Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan payın (2,6 milyar TL), Sanayi ve Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarının toplam bütçelerinden (1,8 milyar TL) fazla olması çok düşündürücüdür.

Diğer yandan sanayileşme ve kalkınma gereklerinin tam tersi bir şekilde, bütçe giderlerinde sabit sermaye yatırımları için ayrılan pay 22,6 milyar TL'dir. Her zaman olduğu gibi bu yatırımların yapılıp yapılmayacağı ayrı bir sorundur. Daha önemlisi yatırımların bir kısmı özelleştirmelere altyapı düzenlemesi amacıyla, bir kısmı da hizmet sektörlerine yapılmaktadır. Yatırımlara ayrılan pay 1980'lerde ortalama yüzde 20, 2000'de yüzde 16 iken 2010 bütçesinde yüzde 7,8'e düşmüş olması, üzerinde ayrıca düşünülmesi gereken bir konudur. Kamu sabit sermaye yatırımları oranı ise yüzde 4,3 olarak belirlenmiştir ve kamunun artık sanayiye yatırım yapmadığı, özelleştirmelerle bu alandan çekildiği bilinmektedir.

İmalat sanayi yatırımlarında kamu sektörü payı

1998'de yüzde 2,7 olarak gerçekleşirken günümüzde binde 7'ye düşmüş olması sanayinin bütçeler dışında ayrıca bir planlama, kalkınma konusu olarak ele alınmasını gerektirmektedir.

Ekonomik Sosyal Bunalım Derinleşecek

Esnek istihdam biçimlerinin yaygınlaştırılacağı, özelleştirmelere devam edileceği, kamunun elektrik dağıtımı ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekileceği, telekomünikasyon ve liman işletmeciliğindeki payının azaltılacağı belirtilen bütçede toplumsal gereksinimler gözetilmemiştir. Finansmanını emekçilerin karşıladığı bütçe, yine emekçilerin düşük ücretleri ve tasarruflarına bağlı kılınarak zamlar ve kemer sıkma politikalarını öngörmektedir.

Kısacası bütçenin temel parametreleri, Türkiye'nin sorunlarının ekonomik sosyal bunalım yönünde derinleşeceğini göstermektedir.

Oysa emekten, sanayileşmeden yana bir Türkiye ve bütçe mümkündür. Bunun için IMF, DB, DTÖ vb. uluslararası finans kuruluşlarının dayattıkları yapısal uyum programlarını reddedecek, kamuyu küçülten özelleştirmeleri durduracak; devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıracak; planlama, kalkınma, sanayileşme, istihdam ve toplumsal refah yönelimini benimseyecek bir iradeye gereksinim duyulmaktadır.

Türkiye'nin önünde başka bir seçenek bulunmamaktadır. Sanayileşme, kalkınma ve halk için bütçe! Tek doğru politika budur.

Emin KORAMAZ

TMMOB MMO Yön. Kur. Bşk.

EMİN KORAMAZ'DAN ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI ÇAĞRISI: DİKKATLERİMİZİ "ALÇAKTA ASILI MEYVE"YE YÖNELTELİM

MMO Başkanı Emin Koramaz, Enerji Verimliliği Haftası nedeniyle yaptığı basın açıklamasında enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasını ve dikkatlerin sanayi, bina ve ulaşım sektörlerindeki tasarruf potansiyeline yöneltilmesini istedi.

İzlenen yanlış politikalar sonucu, kriz öncesi yüzde 75 düzeyine ulaşan ve 2008 yılında değeri 48 milyar dolar olan enerji sektörü ithalat bağımlılığı, dünyadaki enerji fiyatlarını ülkemiz ekonomisi ve halk üzerinde önemli bir baskı unsuru haline getirmiştir. Genel enerji talebimizdeki yüksek bağımlılık yanı sıra elektrik üretiminde yüzde 60 oranında ithalata bağımlı olan ülkemizde elektrik fiyatları sürekli artmakta, ithalatta yaşanacak bir aksamanın Türkiye'yi karanlıkta bırakabileceği korkusu yaşanmaktadır. Ayrıca, dünyayı saran krizin özel sektör kuruluşlarınca yürütülen enerji yatırımlarında ertelemelere, uzun vadede daha etkili enerji krizlerine ve ekonomide daralmalara neden olması şaşırtıcı bir sonuç olmayacaktır.

Enerji üzerinden alınan dünyadaki en yüksek vergiler ve hane halkı gelirinin gittikçe düşmesi nedeniyle enerji harcamalarımız; halkımız ve dünya piyasalarında rekabet etmeye çalışan sanayicimiz üzerindeki en ağır yük haline gelmiştir.

Bu durum ve eğilimlerin değiştirilmesinin ancak kararlı bir siyasi irade, stratejik yaklaşımlar ve radikal önlemlerle orta ve uzun vadede mümkün olabileceğini sürekli olarak vurguluyoruz. Enerji verimliliğinin artırılması, söz konusu sarmaldan sıyrılmak için kısa vadede herkes tarafından uygulanabilecek bir çözümdür. Dünyada "alçakta asılı meyve" olarak adlandırılan enerji verimliliği vatandaşlardan kurumlara, şirketlere kadar herkesin kendi çapında yapacağı çalışmalar ve alacağı önlemlerle küçümsenmeyecek boyutta enerji tasarrufu sağlayacaktır.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi tarafından sanayimizde en az yüzde 15, binalarımızda en az yüzde 35 ve ulaşımımızda en az yüzde 15 tasarruf potansiyeli olduğu belirtilmektedir. Bu noktada enerji verimliliğinde kararlı ve başarılı adımlar atabilirsek, 2020 yılı talep tahmini gerçekleşme oranı en az yüzde 20 (45 milyon ton petrol eşdeğeri enerji) azaltılabilecektir. Bu miktar yerli ve temiz kaynaklarımızdan üretebileceğimiz elektrik enerjisinin 2,5 katı ve ortalama 30 milyon konutun yıllık enerji ihtiyacını karşılayabilecektir.

Türkiye'nin bu potansiyelin boyutunu bile bile oldukça yüksek politik ve ekonomik bedellerle elde ettiği bir kaynağı heba etme lüksü yoktur. Bu nedenle, kamu ve özel sektör yönetimlerini ve vatandaşlarımızı enerjiyi daha verimli kullanmak üzere azami ölçüde dikkatli davranmaya, bu yönde gerekli önlemleri almaya davet ediyoruz.

Odamız, 2009 yılı sonu itibarıyla, Enerji Verimliliği Yasası uyarınca Enerji Yöneticisi Eğitimi ve Belgelendirmesine yönelik yetkilendirilmiş bir kuruluş olarak İstanbul'da "Bina ve Sanayi Enerji Yöneticisi Eğitimleri" vermeye başlamıştır. Eğitimlerin Ankara, İzmir, Kocaeli ve Adana Şubelerimize yaygınlaştırılması için de çalışmalar sürdürülmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak son yıllarda ard arda yapılan verimlilik artışını destekleyecek düzenlemelere çok olumlu bakıyor ve destekliyoruz. Ancak uygulama ve denetimin sağlıklı olarak yapılması çok önemlidir. Bu noktada meslek disiplinimiz ve ülke yararları açısından üzerimize düşenleri yapmaya devam edeceğimizi, uzmanlık alanlarımızla ilgili olarak gerek duyulduğunda yasalarla bize verilmiş yetkiler çerçevesinde destek vermeye hazır olduğumuzu bu vesileyle belirtmek ister, Enerji Verimliliği Haftası etkinliklerinin başarılı olmasını dileriz.

Emin KORAMAZ

TMMOB MMO Yön. Kur. Bşk.

tmmob
makina mühendisleri odası

BASINDA MMO ADANA ŞUBESİ

Elektrik ve Makine Mühendisleri Odası'ndan Çelikoan'a ziyaret

Elektrik ve Makine Mühendisleri Odası Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri Başkan Çelikoan'ın makamında ziyarette bulundu.

'Asansör' kazaları ka

2008-2009 yılları içinde asansör kazalarında 8 vatandaşın hayatını kaybettiği bildirildi. Bu yılın asansör kazalarında 7 kişi hayatını kaybetmiştir. Ölümlerin çoğunun nedeni asansörün bakımının yapılmamasıdır. Yine asansörlerin bakımının yapılmaması nedeniyle asansörlerin güvenliğini sağlamak için asansörlerin bakımının yapılması gerekmektedir.

Çelikoan'a ziyaret

Çelikoan'ın makamında yapılan ziyarette, Odası Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri Başkan Çelikoan'ın makamında ziyarette bulundu. Ziyarette, Odası Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri Başkan Çelikoan'ın makamında ziyarette bulundu.

Yüreğir'de işbirliği

Yüreğir Belediyesi ile işbirliği yapıldı. Belediye Başkanı ve Odası Başkanı arasında imzalandı. İşbirliği ile asansörlerin bakımının yapılması sağlanacak.

Atıcı güven tazeledi

Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi.

Makine Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Atıcı güven tazeledi

Makine Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi.

Demokrat Mühendisleri

Demokrat Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi. Atıcı'nın güveni tazeledi.

'Asansör' de işbirliği

'Asansör' de işbirliği yapıldı. Belediye Başkanı ve Odası Başkanı arasında imzalandı. İşbirliği ile asansörlerin bakımının yapılması sağlanacak.

70'da görev dağılımı

70'da görev dağılımı yapıldı. Görev dağılımı yapıldı. Görev dağılımı yapıldı.

ÜYELERİMİZDEN HABERLER

ARAMIZA YENİ KATILANLAR

Ocak - Şubat/2010 döneminde Odamıza kayıt yaptıran üyelerimizin listesi aşağıdadır. Genç meslektaşlarımıza, aramıza hoş geldiniz diyor, meslektaş dayanışması bağlamında her konuda kendileriyle dayanışma içerisinde olacağımızı bilmelerini istiyoruz.

SİCİLNO	ADI SOYADI	BRANŞI
78794	TAHSİN BEKİR ŞİŞMAN	MAKİNA MÜHENDİSİ
78795	BEKİR BATU SAYIN	MAKİNA MÜHENDİSİ
78796	MEHMET KARATORUK	MAKİNA MÜHENDİSİ
78846	NURİ KIVANÇ	MAKİNA MÜHENDİSİ
78847	HASAN ALSANCAK	MAKİNA MÜHENDİSİ
78848	AHMET SAYIN	ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ
78849	ÖNAY BAHÇE	MAKİNA MÜHENDİSİ
78870	MEHMET AYDIN	MAKİNA MÜHENDİSİ
78878	ERMAN ERDEM	MAKİNA MÜHENDİSİ
78879	KUTSİ MERT ŞENÖZ	MAKİNA MÜHENDİSİ
78972	FIRAT SEVAL	MAKİNA MÜHENDİSİ
78973	SÜLEYMAN GÖÇER	MAKİNA MÜHENDİSİ
79019	ORHAN DOĞRU	MAKİNA MÜHENDİSİ
79020	ÖNER KARAKAYA	MAKİNA MÜHENDİSİ
79021	MUSTAFA ÖZKAN ÇETİN	MAKİNA YÜKSEK MÜHENDİSİ
79153	CİHAN KARAASLAN	MAKİNA MÜHENDİSİ
79154	ADEM YILDIRIM	MAKİNA MÜHENDİSİ
79155	EBRU ÇETİN	MAKİNA MÜHENDİSİ
79225	CEM AVŞAR	MAKİNA MÜHENDİSİ
79226	NECMETTİN KUMDERELİ	MAKİNA MÜHENDİSİ
79227	PINAR AĞDEMİR	MAKİNA MÜHENDİSİ

ARAMIZA YENİ KATILAN ÖĞRENCİ ÜYELERİMİZ

Ocak - Şubat/2010 döneminde Odamıza kayıt yaptıran öğrenci üyelerimizin listesi aşağıdadır. Arkadaşlarımıza "aramıza hoş geldiniz" diyoruz.

NO	ADI SOYADI	OKULU	BÖLÜMÜ	SINIFI
1164	SAVAŞ BOĞA	Mustafa Kemal Üniv.	Makina	3
1165	VOLKAN TOK	Çukurova Üniv.	Makina	3
1166	ALİ ÖZCAN	Niğde Üniv.	Makina	2
1167	OZAN AĞÇALI	Çukurova Üniv.	Makina	HAZ.
1168	NECATİ KAHRAMAN	Çukurova Üniv.	Endüstri	1
1169	TAYLAN BALLI	Çukurova Üniv.	Makina	HAZ.
1170	İDİL TARTICI	Çukurova Üniv.	Makina	1
1171	HÜRREM AKBIYIK	Niğde Üniv.	Makina	2
1172	CANER USTA	Mustafa Kemal Üniv.	Makina	4
1173	MUSTAFA AKTEPE	Çukurova Üniv.	Makina	HAZ.
1174	BAKİ BULUT	Çukurova Üniv.	Makina	HAZ.
1175	ÜMİT ALEGÖZ	Çukurova Üniv.	Makina	3
1176	TAHİR ÖZDEMİR	Çukurova Üniv.	Makina	1
1177	CİHAN DEMİR	Çukurova Üniv.	Makina	4
1178	BÜNYAMİN ATASOY	Çukurova Üniv.	Endüstri	2
1179	MEHMET SULTAN HATAY	Çukurova Üniv.	Makina	2
1180	ALPARSLAN SONER YILMAZ	Mustafa Kemal Üniv.	Makina	4
1181	NEFEL APAYDIN	Çukurova Üniv.	Endüstri	1
1182	BAHRİ GÖÇHAN	Çukurova Üniv.	Makina	2
1183	UĞUR TEMİZCİ	Çukurova Üniv.	Makina	2
1184	LATİF BURAK HOMAN	Çukurova Üniv.	Makina	4
1185	RAMAZAN YALTIRIK	Çukurova Üniv.	Makina	4
1186	MUSTAFA ARIKAN	Çukurova Üniv.	Makina	4

tmmob
makina mühendisleri odası

ÜYELERİMİZDEN HABERLER

- İbrahim AKGÜN'ün "EGE" adında bir torunu oldu.
Üyemizi tebrik ediyor, gözünüz aydın diyoruz.

- Ç. Ü. Endüstri Müh. Böl. Öğr. Üyesi Ali KOKANGÜL Doçent oldu.
- Üyemiz Ömür YAŞAR, Baştuğ Çelik San. A.Ş. Fabrika Müdürü oldu.
Üyelerimizi tebrik ediyor, yeni görevlerinde başarılarının devamını diliyoruz.

- Geçmiş dönem yöneticilerimizden Hüseyin SAYAR,
- Üyelerimiz; Gökhan DEMİRKAYA, Sami DEMİRKIRAN, Salih GÜÇLÜTEN, Mevlüt ATALMIŞ,
Özgür ÇELEBİ, Semir SUNAR, Orhan Said KALAYCIOĞLU rahatsızlık geçirdi.
Üyelerimize ve yakınlarına geçmiş olsun dilekelerimizi sunuyoruz.

- 7646 sicil nolu üyemiz Hüseyin DEMİRORTAK,
- 9821 sicil nolu üyemiz İsa TEKELİ vefat etmiştir.
Kaybımız büyük, üzüntümüz derindir.
Üyelerimize ve yakınlarına başsağlığı dilekelerimizi sunuyoruz.

- Ali Zafer GÜRBÜZ'ün babası,
- Mahmut SAKAR'ın annesi,
- Ülkü SAKAR'ın kayınvalidesi,
- Adil KARA'ın amcası,
- Salih GÜÇLÜTEN'in kayınvalidesi vefat etti.
Üyelerimize ve yakınlarına başsağlığı dilekelerimizi sunuyoruz.

MAKİNA MÜHENDİSLERİNE GEMİLERDE UZAKYOL VARDİYA MÜHENDİSİ OLARAK ÇALIŞMA FIRSATI... !

Uluslararası taşımacılık yapan gemilerde çalışmak üzere, denizi seven ve denizciliğe ilgi duyan, mühendislik fakültelerinin makina ve gemi inşaatı bölümlerinden mezun mühendisler için, Türkiye'nin en köklü denizcilik eğitim kurumu olan İ.T.Ü. Denizcilik Fakültesi bünyesinde Uzakyol Vardiya Mühendisliği tamamlama eğitimleri verilecektir.

Tamamlama eğitimi 14 hafta sürecek olup, 560 ders saatinde gerçekleşecektir.
Eğitimler, İstanbul Teknik Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Tuzla Kampüsü Sürekli Eğitim Merkezi'nde (SEM) verilecektir.
Eğitime katılacak adaylarda yaş haddi aranmamaktadır.
Son başvuru tarihi : 02 Nisan 2010
Başvuru : İ.T.Ü. Denizcilik Fakültesi SEM binası
Bilgi için : (216) 446 84 90 - 91

Tekel işçisi iki ayı aşkın bir süredir aşına, işine, geleceğine sahip çıkmak için soğuğa, baskıya, zora ve yalana karşı Ankara'da direniyor.

► TMMOB ve bağlı odaları, örgütlü üyeleri ve çalışanları ile birlikte bu süre içerisinde hep onlarla birlikteydi. TMMOB başından beri "Hepimiz şimdi Tekel işçisiyiz" dedi. Onlarla omuz omuza durdu.

► TMMOB şimdi 20 Şubat'ta da Ankara'da "direnen Tekel işçileri" ile birlikte olacak.

► Duymayanlar duysun, görmeyenler görsün diye ve her şeye inat, yüksek sesle hep söyledik, hep söyleyeceğiz:

► Her yer Tekel, her yer direniş!
Tekel işçisi direnişin simgesi!
Biz haklıyız, biz kazanacağız!

Mehmet Soğanç
TMMOB
Yönetim Kurulu Başkanı